

Axel Springer AG proti Německu (2), rozsudek ze dne 10. 7. 2014 - Svoboda tisku a ochrana pověsti politicky činných osob

Stěžovatel: Axel Springer AG

Žalovaný stát: Německo

Číslo stížnosti: 48311/10

Datum: 10.07.2014

Článek Úmluvy: čl. 10

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: kritika a difamace, občanské právo/soukromý život, respektování soukromého života, Svoboda projevu/Sdělovací prostředky, svoboda rozšiřovat informace

Český právní řád: čl. 10 odst. 1 a čl. 17 odst. 1, 2 Listiny základních práv a svobod
§ 81 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Významnost: 2

Svoboda tisku a ochrana pověsti politicky činných osob

Autorský komentář:

Předkládaný rozsudek navazuje na dosavadní judikaturu Soudu týkající se střetu práva na svobodu projevu, konkrétně tisku a novinářské svobody, a práva na soukromý život. V dané věci Soud posuzoval zákaz publikace části novinového článku, týkající se bývalého kancléře Spolkové republiky Německo, uložený německými soudy vydavateli novin. V rámci aplikování obecných kritérií při nalézání rovnováhy mezi právem na svobodu projevu a právem na respektování soukromého života Soud zdůraznil zejména důležitou kontrolní funkci tisku v demokratické společnosti a nutnost politicky činných osob prokázat vyšší míru tolerance. Soud dospěl k závěru, že se v dané věci nepodařilo prokázat existenci naléhavé společenské potřeby upřednostnit ochranu pověsti před právem na svobodu projevu a obecným zájmem. Význam rozsudku (i pro českou právní praxi) spočívá především v upřesnění kritérií, kterými se posuzují meze novinářské svobody, tj. nutnosti ověření charakteru publikované informace, zda se daná reportáž týká tématu veřejného zájmu nebo se zaměřuje na soukromý život dotčené osoby aj.

SKUTKOVÝ STAV

V květnu 2005 po neúspěchu Sociálnědemokratické strany Německa (SDP) ve volbách do zemského parlamentu Severního Porýní-Vestfálska oznámil kancléř Německé spolkové republiky Gerhard Schröder konání předčasných voleb na podzim téhož roku. Ty vyvolal G. Schröder hlasováním Spolkového sněmu (Bundestag) o vyslovení nedůvěry. Prezident následně Spolkový sněm rozpustil.

Předčasné volby proběhly 18. září 2005. Na základě výsledku voleb G. Schröder 22. listopadu 2005 odstoupil ze své funkce a novou federální kancléřkou byla zvolena Angela Merkelová.

Dne 9. prosince 2005 bylo oznámeno, že G. Schröder byl jmenován předsedou dozorčí rady rusko-německého konsorcia NEGP pro výstavbu plynovodu, kontrolovaného ruskou společností Gazprom. Dohoda o výstavbě plynovodu byla uzavřena německou společností BASF a společností Gazprom v dubnu 2005 za přítomnosti G. Schrödera a ruského prezidenta Vladimíra Putina. Deset dní před volbami v září 2005 pak došlo k podpisu samotné smlouvy, taktéž za přítomnosti G. Schrödera a V. Putina.

Po oznámení o jmenování G. Schrödera předsedou dozorčí rady se redaktor deníku BILD, vydávaného stěžovatelkou, neúspěšně pokusil kontaktovat zástupce mluvčího vlády s žádostí o vyjádření. Na základě v pořadí třetí žádosti mluvčí redaktorovi sdělil, že G. Schröder nemá co dodat k prohlášení z 9. prosince 2005, podle nějž rád vyhoví žádosti partnerů a ujme se funkce v dozorčí radě konsorcia.

Dne 11. prosince 2005 novinář deníku BILD kontaktoval Carla-Ludwiga Thieleho, místopředsedu parlamentního klubu Svobodné demokratické strany (FDP), s žádostí o vyjádření. C. Thiele uvedl, že konání nových voleb musí být dnes viděno v novém světle a že je potřeba si klást otázku, zda G. Schröder vyvolal nové volby, protože mu byla ruskou stranou nabídnuta lukrativní pozice. Podle C. Thieleho musela být takto důležitá personální změna připravena v období předcházejícím ohlášení předčasných voleb, tedy před květnem 2005. C. Thiele souhlasil s citací svých výroků.

Dne 12. prosince 2005 deník BILD uveřejnil na titulní straně článek s názvem „Co skutečně získá projektem plynovodu? - Schröder musí odkrýt svou ruskou mzdu“ a na straně dva článek „Ruská mzda - vydělá Schröder víc než milion ročně?“. Článek informoval o vině nevole napříč politickými stranami vyvolanou informací, že G. Schröder se stal předsedou dozorčí rady konsorcia. Článek obsahoval komentář různých politických osobností, mezi nimi i vyjádření C. Thieleho následujícího znění:

Thiele má monstrózní podezření: „Chtěl se Schröder zbavit své funkce, protože mu byla nabídnuta lukrativní pozice? Bylo jeho rozhodnutí uspořádat předčasné volby v politicky zoufalé situaci motivováno osobními důvody?“

Nominace G. Schrödera na post předsedy dozorčí rady vyvolala veřejnou diskuzi včetně debaty na půdě spolkového parlamentu i zájem médií. Časopis FOCUS publikoval 12. prosince 2005 článek, podle kterého se redaktor časopisu v srpnu 2005 obrátil na tiskového mluvčího vlády s žádostí o potvrzení či vyvrácení informací pocházejících z Moskvy, podle nichž. Gazprom připravoval pracovní pozici pro G. Schrödera. Mluvčí vlády tuto informaci označil za absurdní, s tím, že takováto nabídka neexistuje. V dubnu 2006 se veřejnost dozvěděla, že na konci října 2005, kdy s ohledem na očekávané zvolení A. Merkelové kancléřkou dosavadní vláda vykonávala pouze prozatímní správu vládních záležitostí, se vláda zaručila za financování úvěru ve výši jedné miliardy euro, nabídnutého Gazpromu dvojicí německých bank.

V roce 2006 se G. Schröder obrátil na soud prvního stupně v Hamburku, aby stěžovatelce (vydavatelce deníku BILD) bylo zakázáno jakékoli nové publikování citace výroků C. Thieleho uvedených výše. Soud prvního stupně v rozsudku ze dne 19. ledna 2007 uvedl, že sporná citace nepředstavuje ani skutkové tvrzení, ani hodnotový soud, ale jedná se o domněnku ve formě otázky. Podle soudu prvního stupně bylo nutné zejména posoudit, zda se reportáž týkala předmětu veřejného zájmu, zda pro vyslovení domněnky existoval dostatečný skutkový základ, zda deník postupoval pečlivě při svém pátrání a při rozhodnutí zveřejnit reportáž a zdali z charakteru reportáže dostatečným způsobem vyplývalo, že se jednalo o domněnku. Zejména s ohledem na fakt, že

stěžovatelka se dle soudu prvního stupně nepokusila získat vyjádření G. Schrödera, bylo šíření sporné pasáže neoprávněné. Dne 8. dubna 2008 odvolací soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně. Odvolací soud především zohlednil, že stěžovatelka se neomezila na pouhou citaci C. Thieleho, ale citace byla součástí nevyváženého článku, jehož záměrem bylo vzbudit dojem, že G. Schröder skutečně učinil to, z čeho byl podezírán, aniž by byla zmíněna fakta ve prospěch G. Schrödera. Spolkový soudní dvůr odmítl opravný prostředek stěžovatelky v rozhodnutí z 13. ledna 2009. Ústavní přezkum nebyl Spolkovým ústavním soudem povolen.

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

1. K tvrzenému porušení článku 10 Úmluvy
2. Stěžovatelka uplatňuje porušení jejího práva na svobodu projevu, tak jak je zakotveno v článku 10 Úmluvy, jehož příslušné pasáže jsou formulovány takto:

„1. Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice (...).

2. Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti a odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti, (...) a předcházení (...) ochrany pověsti nebo práv jiných (...).“
3. Hodnocení soudu
4. Soud poznamenává, že mezi stranami není sporu o tom, že soudní rozhodnutí vydaná ve věci představují zásah do stěžovatelčina práva na svobodu projevu, tak, jak jej garantuje článek 10 Úmluvy (...). Soud tento názor sdílí.
5. – 52. Soud ve shodě s vládou poznamenává, že zásah sledoval legitimní cíl, a to sice ochranu pověsti a práv jiných ve smyslu článku 10 odst. 2 Úmluvy. Pokud stěžovatelka tvrdí, že zákaz pověst G. Schrödera spíše poškodil. Soud shledává, že tento argument se týká spíše otázky, zda zásah byl „nezbytný v demokratické společnosti“ (Dichand a ostatní proti Rakousku, č. 29271/95, rozsudek ze dne 26. února 2002). Soud proto musí posoudit, zda tento zásah byl „nezbytný v demokratické společnosti“.

(a) Obecné zásady

53. Soud v tomto ohledu odkazuje na základní principy, které vyplývají z jeho judikatury (viz, mezi mnoha jinými, Stoll proti Švýcarsku, č. 69698/01, rozsudek velkého senátu ze dne 10. prosince 2007, § 101 – 105; Vides Aizardzibas Klubs proti Lotyšsku, č. 57829/00, rozsudek ze dne 27. května 2004, § 40; Ungváry a Irodalom Kft proti Maďarsku, č. 64520/10, rozsudek ze dne 3. prosince 2013, § 37 -48).
54. Soud obzvláště připomíná, že článek 10 odst. 2 Úmluvy neponechává příliš prostoru pro omezení svobody projevu v rámci politického projevu nebo otázek veřejného zájmu (Brasilier proti Francii, č. 71343/01, rozsudek ze dne 11. dubna 2006, § 41). Limity přípustné kritiky jsou navíc ve srovnání se soukromými osobami o něco širší v případě osob politicky činných ve vztahu k jejich postavení: na rozdíl od prvně jmenovaných, osoby politicky činné se nevyhnutelně a vědomě vystavují pozorné kontrole svých činů a svého jednání ze strany jak novinářů, tak většiny občanů; musí proto projevit větší míru tolerance (Lingens proti Rakousku, č. 9815/85, rozsudek ze dne 8. července 1986, § 42).
55. V projednávané věci Soud považuje za důležité zdůraznit zásadní roli, kterou hraje tisk v demokratické společnosti. Tisk sice nesmí překročit určité meze, týkající se zejména ochrany pověsti a práv jiných, přísluší mu však v souladu s jeho povinnostmi a odpovědností sdělovat informace a myšlenky o všech otázkách veřejného zájmu. K jeho funkci, která spočívá v rozšiřování informací a myšlenek o těchto otázkách, se připojuje právo veřejnosti informace přijímat. Pokud by tomu bylo jinak, tisk by nemohl plnit svou funkci „hlídacího psa“ (Bladet

Tromso a Stensaas proti Norsku, č. 21980/93, rozsudek velkého senátu ze dne 20. května 1999, § 59 a 62; Pedersen a Baadsgaard, č. 49017/99, rozsudek velkého senátu ze dne 17. prosince 2004, § 71).

56. Je třeba konečně připomenout, že v řízeních, jako je řízení v projednávané věci, která vyžadují nalezení rovnováhy mezi právem na svobodu projevu a právem na respektování soukromého života, se výsledek v zásadě nebude lišit v závislosti na tom, zda byla stížnost k Soudu podána osobou, které se reportáž týkala, na základě článku 8 Úmluvy, nebo vydavatelem, který ji publikoval, na základě článku 10. Prostor pro uvážení měl být v obou případech v zásadě stejný. Pokud národní orgány respektují při nalézání rovnováhy kritéria stanovená v judikatuře Soudu, musí existovat závažné důvody pro to, aby Soud substituoval posouzení vnitrostátních soudních orgánů {Axel Springer AG proti Německu, č. 39954/08, rozsudek velkého senátu ze dne 7. února 2012, § 87; Von Hannover proti Německu /2/, č. 40660/08 a 60641/08, rozsudek velkého senátu ze dne 7. února 2012, § 106}.
57. V citovaných rozsudcích Axel Springer AG (§ 89 - 95) a Von Hannover (2) (§ 108 - 113) Soud shrnul vhodná kritéria pro nalézání rovnováhy mezi právem na svobodu projevu a právem na respektování soukromého života: jedná se zejména o posouzení, zda projev přispívá k debatě sledující veřejný zájem, jak známá je dotčená osoba a co je předmětem reportáže, forma a důsledky zveřejnění a přísnost uložení sankce (viz Tanasoiaicia proti Rumunsku, č. 3490/03, rozsudek ze dne 19. června 2012, § 41; Verlagsgruppe News GmbH a Bobi proti Rakousku, č. 59631/09, rozsudek ze dne 4. prosince 2012, § 72; Küchl proti Rakousku, č. 51151/06, rozsudek ze dne 4. prosince 2012, § 67; Ungv8ry a Irodalom Kft. cit. výše, § 45).

(b) Použití obecných zásad na projednávaný případ

(i) Příspěvek k debatě sledující veřejný zájem

58. Soud poznamenává, že sporná pasáž je součástí článku, který byl publikován v široce distribuovaném deníku a týká se nominace G. Schrödera na pozici předsedy dozorčí rady rusko-německého konsorcia velmi krátce po skončení ve funkci spolkového kancléře. Reportáž zejména kladla otázku, zda a do jaké míry G. Schröder profitoval ze svých politických rozhodnutí, které učinil jako předseda vlády, aby tuto změnu připravil. Téma reportáže zjevně představovalo důležitý veřejný zájem. To platí zejména o zakázané pasáži, která vnesla otázku, zda se chtěl G. Schröder zbavit funkce spolkového kancléře kvůli pozici, která mu byla nabídnuta v konsorciu.

(ii) Obecná známost dotčené osoby

59. Co se týče obecné známosti G. Schrödera, je zřejmé, že byl během dotčených událostí předsedou německé vlády a velmi známou politickou osobností.

(iii) Předmět reportáže a charakter informace

60. Co se týče předmětu reportáže, Soud poznamenává, že dotčený článek se nevztahoval na detaily osobního života G. Schrödera s cílem uspokojit zvědavost určitého publika (viz Axel Springer, cit. výše, § 91), nýbrž se týkal jeho chování během výkonu mandátu spolkového kancléře a jeho zpochybněného angažování se v rusko-německém konsorciu krátce po skončení ve funkci kancléře (...).

61. Soud podotýká, že německé soudy zakázaly příslušnou pasáž článku z důvodu, že nesplňovala kritéria, které německé soudy aplikují při posuzování reportáží obsahujících podezření. V tomto ohledu příslušné soudy zdůraznily, že i když nebyl G. Schröder v podezření ze spáchání trestného činu, stěžovatelka vůči němu vyslovila vážné a urážlivé podezření. I když německé soudy uznaly, že reportáž se týkala tématu veřejného zájmu, vytknuly stěžovatelce zejména

nedostatek objektivitu a vyváženosti společně s faktem, že nezískala před zveřejněním názor G. Schrödera nebo jiné kompetentní osoby.

62. Soud poznamenává, že německé soudy ponechaly otevřenou otázku, zda se sporná pasáž podobala faktickému tvrzení nebo hodnotovému soudu, s ohledem na fakt, že stěžovatelka vyjádřila podezření, jehož zákonnost musela být posuzována podle kritérií týkajících se reportáží vyjadřujících podezření. Vláda je názoru, že německé soudy po zralé úvaze dospěly k závěru, že výroky C. Thieleho vyjadřovaly domněnku a že se ve skutečnosti jednalo o rétorickou otázku, na kterou se stěžovatelka nepokoušela odpovědět.
63. Soud v první řadě podotýká, že stěžovatelka v článku reprodukovala výroky, které C. Thiele nezpochybnitelně pronesl. Co se týče obsahu samotných otázek, Soud připomíná, že se někdy může ukázat jako obtížné rozlišit mezi skutkovými tvrzeními a hodnotovými soudy, zejména pokud se jedná jako v dané věci o tvrzení týkající se motivace jednání třetí osoby (viz, mutatis mutandis, Fleury proti Francii, č. 29784/06, rozsudek ze dne 11. května 2010, § 49). Na rozdíl od věci Pedersen a Baadsgaard, ve které Soud dospěl k závěru, že nařčení stěžovatelů představovalo věcné prohlášení, jehož pravdivost bylo možné prokázat (§ 76), otázky pronesené C. Thielem z hlediska motivu G. Schrödera uspořádat nové volby byly z povahy věci obtížné prokazatelné. V tomto ohledu Soud připomíná, že již uvedl, že závěry o motivech nebo případných záměrech jiných jsou spíše hodnotovými soudy než skutkovými tvrzeními (a/s Diena a Ozolinš proti Lotyšsku, č. 16657/03, rozsudek ze dne 12. července 2007, § 81; Ungváry a Irodalom Kft. cit. výše, § 52).
64. V každém případě platí, že pokud dle judikatury Soudu prohlášení rovnocenné hodnotovému soudu musí být založeno na dostatečném skutkovém základě (Pedersen a Baadsgaard, cit. výše, § 76), Soud poznamenává, že odvolací soud, na rozdíl od soudu prvního stupně, usoudil, že existovaly dostatečné skutečnosti, které odůvodnily vydání zprávy o podezřeních ve vztahu ke G. Schröderovi. Odvolací soud v první řadě vytknul stěžovatelce, že nezmínila skutečnosti oslabující daná podezření, ale zmínila pouze okolnosti, které je podporovaly, a za druhé, že stěžovatelka nepodnikla žádná pátrání, aby více objasnila skutkový základ před tím, než publikovala otázku C. Thieleho, a zejména že nepožádala o vyjádření G. Schrödera.
65. Soud nejprve poznamenává, že otázky, na něž se zákaz vztahuje, spadají do politického kontextu veřejného zájmu, a tak jak poznamenal odvolací soud, nepředjímají, že G. Schröder spáchal trestný čin. V žádné fázi řízení nebylo ostatně řečeno, že jednání G. Schrödera by mohlo být předmětem trestního vyšetřování. Soud navíc ve shodě s odvolacím soudem podotýká, že otázky položené C. Thielem mohly být založeny na řadě skutečností a že oznámení G. Schrödera bylo předmětem mnoha článků v tisku i rozpravy ve Spolkovém sněmu. Dále je zřejmé, že otázky C. Thieleho nebyly jedinými otázkami obsaženými v článku deníku BILD, ale představovaly součást řady citací politických osobností z různých politických stran. Soud v tomto ohledu připomíná, že mu nepřísluší, a ostatně ani vnitrostátním soudům, nahrazovat tisk ve volbě způsobu podávání zpráv, který má být zvolen v daném případě (Jersild proti Dánsku, č. 15890/89, rozsudek velkého senátu ze dne 23. září 1994, § 31; Erla Hlynisdóttir proti Islandu, č. 43380/10, rozsudek 10. července 2012), nebo v otázce rozhodnutí, které informace mají nebo nemají být obsaženy v dané reportáži.
66. Soud také může sdílet názor stěžovatelky, že události od rozhodnutí kancléře uspořádat volby až do jeho oznámení o přijetí pozice v konsorciu byly dostatečně známé na to, aby si je čtenáři pamatovali v době publikace článku. Stěžovatelka ostatně právem podotýká, že předseda vlády měl mnoho příležitostí oznámit svá politická rozhodnutí a informovat o nich veřejnost. V tomto ohledu není bez zajímavosti, že z článku časopisu FOCUS z 12. prosince 2005 je zřejmé, že novinář tohoto časopisu se v srpnu 2005 obrátil na vládu, aby zjistil, zda informace, podle nichž Gazprom připravoval pracovní pozici pro G. Schrödera, byly pravdivé, a že mluvčí vlády existenci takovéto nabídky popřel.
67. Vzhledem k těmto okolnostem Soud nesouhlasí s názorem vnitrostátních soudů, že článek musel obsahovat skutečnosti ve prospěch bývalého kancléře, který, protože zastával jednu z

nejvyšších politických funkcí ve Spolkové republice Německo, měl projevovat mnohem vyšší toleranci než běžná fyzická osoba (viz, *mutatis mutandis*, Lingens, cit. výše, § 43; Dichand a ostatní, cit. výše, § 51; Feldek proti Slovensku, č. 29032/95, rozsudek ze dne 12. července 2001, § 85).

68. Soud dále poznamenává, že autor otázek, které stěžovatelka publikovala ve svém deníku, byl politickou osobou a poslancem německého parlamentu. Soud znovu zdůrazňuje, že s funkcí tisku sdělovat v souladu se svými povinnostmi a odpovědností informace a myšlenky týkající se veškerých otázek obecného zájmu se pojí právo veřejnosti přijímat informace a myšlenky týkající se těchto otázek (viz výše § 53). Z pohledu Soudu uvedené platí, zejména pokud se jedná o otázky diskutované v politické aréně, oblasti, v níž svoboda projevu nabývá nejvyšší důležitosti (Lingens, cit. výše, § 41; Feldek, cit. výše, § 83; Brasilier, cit. výše, § 41).
69. Soud také připomíná, že zpravodajství formou rozhovorů, ať už v jakékoliv podobě, představuje jeden z nejdůležitějších prostředků nepostradatelné role „hlídacího psa“ veřejnosti, kterou by tisk jinak nemohl vykonávat. Sankcionování novináře za to, že napomohl rozšíření prohlášení třetí osoby, by vážným způsobem bránilo tisku přispívat k diskusi o problémech veřejného zájmu a je nemyslitelné bez obzvláště závažných důvodů (Jersild, cit. výše, § 35; Pedersen a Baadsgaard, cit. výše, § 77; Gourguénidzé proti Gruzii, č. 71678/01, rozsudek ze dne 17. října 2006, § 42; Roberts a Roberts proti Spojenému království, č. 38681/08, rozhodnutí ze dne 5. července 2011). Stejným způsobem může tisk z hlediska politických aktérů představovat důležitý prostředek rozšiřování jejich myšlenek.
70. Soud připomíná, že je nesporné, že C. Thiele pronesl výroky, které byly zveřejněny v dotčeném článku. Soud dále podotýká, že nelze deníku uložit, aby systematicky ověřoval oprávněnost veškerých výroků pronesených jedním z politiků vůči jinému, které má v úmyslu publikovat a které byly proneseny v souvislosti s veřejnou politickou debatou. V této souvislosti je také nutné poznamenat, že G. Schröder mohl podniknout příslušné právní kroky vůči autorovi sporných výroků, C. Thieleovi. S ohledem na způsob, jakým BILD získal výroky C. Thieleho, a vzhledem k aktuálnosti informací týkajících se bývalého kancléře, zveřejněných tři dny před publikováním článku, a také s ohledem na obecně pomíjivý charakter informací (viz *Europapress Holding d. o. o. proti Chorvatsku*, č. 25333/06, rozsudek ze dne 22. října 2009, § 64), podle Soudu nic nenásvědčuje tomu, že by stěžovatelka nemohla publikovat příslušné výroky, aniž by prováděla další předběžná ověření. Soud ostatně zdůrazňuje, že pokud odvolací soud usoudil, že použití výrazu „monstrózní podezření“ ve sporné pasáži potvrzuje vážnost výtky vůči G. Schröderovi, a dle toho i tendenční a zaujatý charakter článku, zdá se, že nevzal v úvahu, že použití tohoto výrazu mohlo také značit, že stěžovatelka měla v úmyslu distancovat se od otázek vznesených C. Thielem (viz, *mutatis mutandis*, *Thoma proti Lucembursku*, č. 348432/97, rozsudek ze dne 29. března 2001, § 64; *Erla Hlynsdóttir proti Islandu*, č. 43380/10, rozsudek ze dne 10. července 2012, § 67).
71. Pokud vláda poukazuje na riziko, že pokud média používají citaci třetí osoby, mohou rozšiřovat pomlouvačně výroky, aniž by dodržovala povinnost novinářské pečlivosti, Soud považuje za nutné připomenout, že se v dané věci jednalo o výroky pronesené politikem a poslancem parlamentu v rámci politické debaty nezpochybnitelného veřejného zájmu.
72. Co se týče otázky, zda se stěžovatelka pokoušela získat vyjádření G. Schrödera nebo jiné kompetentní osoby ohledně otázek vznesených C. Thielem, Soud poznamenává, že podle vnitrostátních civilních soudů stěžovatelka nepodnikla v tomto smyslu žádné kroky. Žadatelka v tomto směru uvádí, že jeden z jejích novinářů se na základě zveřejnění informace o přijetí nové pracovní pozice G. Schröderem pokusil natříkrát kontaktovat zástupce tiskového mluvčího a že tuto skutečnost tvrdila i v řízení před civilními soudy. Vláda pouze bez bližšího vysvětlení poznamenává, že žadatelčiny žádosti o informace u zástupce mluvčího se týkaly pouze obecně, konsorcia NGEP a nevztahovaly se na konkrétní podezření vyslovené C. Thielem.
73. Soud uvádí, že vláda nevysvětlila, z jakého důvodu civilní soudy nevzaly v úvahu ani nezmínily

pokusy stěžovatelky kontaktovat zástupce mluvčího vlády. S ohledem na vyjádření stran Soud nemá důvod domnívat se, že stěžovatelka nepodnikla tvrzené kroky. Soud podotýká, že nezávisle na otázce, zda se stěžovatelka pokusila konfrontovat zástupce mluvčího s otázkami vznesenými C. Thielem nebo ne, nelze tvrdit, že stěžovatelka nepodnikla vůči bývalému kancléři žádné kroky a že ten neměl příležitost na tyto otázky reagovat.

(iv) Forma a důsledky zveřejnění

74. Co se týče formy zveřejnění, Soud poznamenává, že sporná pasáž byla součástí článku, týkajícího se rozhodnutí kancléře Schrödera přijmout pracovní pozici nabídnutou NGEF, který obsahoval určitý počet komentářů několika politických osobností včetně C. Thieleho, autora sporné pasáže. Soud zdůrazňuje, že článek neobsahuje ve vztahu k bývalému kancléři výrazy, které by samy o sobě mohly být problematické s ohledem na judikaturu Soudu (viz Axel Springer AG, cit. výše, § 108; Tanasoacia proti Rumunsku, cit. výše, § 52 - 53). Ani forma článku, ani použité výrazy, ani zveřejnění doprovodné fotografie nebyly ostatně zpochybňovány.
75. Pokud jde o důsledky zveřejnění. Soud již uvedl, že rozsah rozšíření reportáže může také nabýt na důležitosti, podle toho, zda se jedná o noviny celostátní, lokální, významné či méně významné (Axel Springer AG, cit. výše, § 94; Von Hannover /2/, cit. výše, § 112). V daném případě Soud zdůrazňuje, že deník BILD vychází celostátně a jeho náklad patří mezi největší v Evropě.

(v) Přísnost uložení sankce stěžovatelce

76. Co se týče konečně závažnosti uložené sankce, Soud uvádí, že stěžovatelce byl pouze uložen občanskoprávní zákaz nového publikování sporné pasáže článku, uveřejněného 12. prosince 2005. Soud nicméně shledává, že tento zákaz mohl na stěžovatelku působit odrazujícím způsobem, pokud jde o výkon svobody projevu (Brasilier, cit. výše, § 43; Tánasoacia, cit. výše, § 56; a/s Diena a Ozolinš, cit. výše, § 87).

(vi) Závěr

77. S ohledem na vše, co bylo uvedeno, Soud uzavírá, že publikováním sporné pasáže stěžovatelka nepřekročila meze novinářské svobody. Německým soudům a vládě se nepodařilo přesvědčivým způsobem prokázat, že existovala naléhavá společenská potřeba upřednostnit ochranu pověsti bývalého spolkového kancléře Schrödera před právem stěžovatelky na svobodu projevu a před obecným zájmem, který musí být upřednostněn před podobnou svobodou, pokud se jedná o otázky veřejného zájmu. Daný zásah proto nebyl „nezbytný v demokratické společnosti“.
78. Došlo tedy k porušení článku 10 Úmluvy.
79. K použití článku 41 Úmluvy
80. Újma
81. Stěžovatelka požaduje 31 338,25 EUR z titulu náhrady výdajů vynaložených v rámci řízení u vnitrostátních civilních soudů (...). Co se týče částek vynaložených v rámci řízení u Federálního ústavního soudu a podání stížnosti u Soudu, stěžovatelka ponechává náhradu nákladů na zvážení Soudu, s tím, že žádá nejméně o 5000 EUR za každé řízení.

VÝROK

Z těchto důvodů Soud jednomyslně.

1. Prohlašuje stížnost za přijatelnou;

2. Rozhoduje, že došlo k porušení čl. 10 Úmluvy;
3. Rozhoduje,
4. a) že žalovaný stát má zaplatit stěžovatelce ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy rozsudek nabude právní moci podle čl. 44 odst. 2 Úmluvy, částku 41 338,25 EUR (čtyřicet jedna tisíc tři sta třicet osm eur a dvacet pět centů) a případnou částku daně;
5. b) že od uplynutí výše uvedené lhůty tří měsíců až do zaplacení bude stanovená částka navyšována o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;
6. Odmítá ve zbytku návrh na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

(zpracovali JUDr. Lubomír Ptáček, Ph.D., a Mgr. Ing. Libor Havelka)